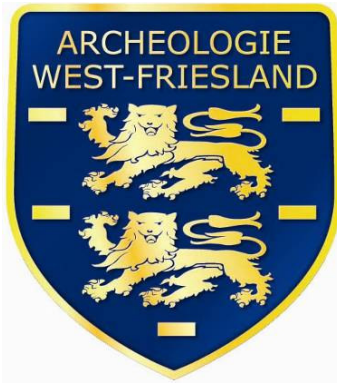

Archeologie West-Friesland is het archeologisch samenwerkingsverband van de gemeenten
Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec

Document: *Archeologische Quickscan*
Adviesnummer: *13165*
Projectnaam: *Winkelcentrum De Boogerd te Wognum, gemeente Medemblik*
Opsteller: *Carla Soonius, regio archeoloog West-Friesland*
Datum: *08-05-2013*

Archeologische Quickscan

Inleiding

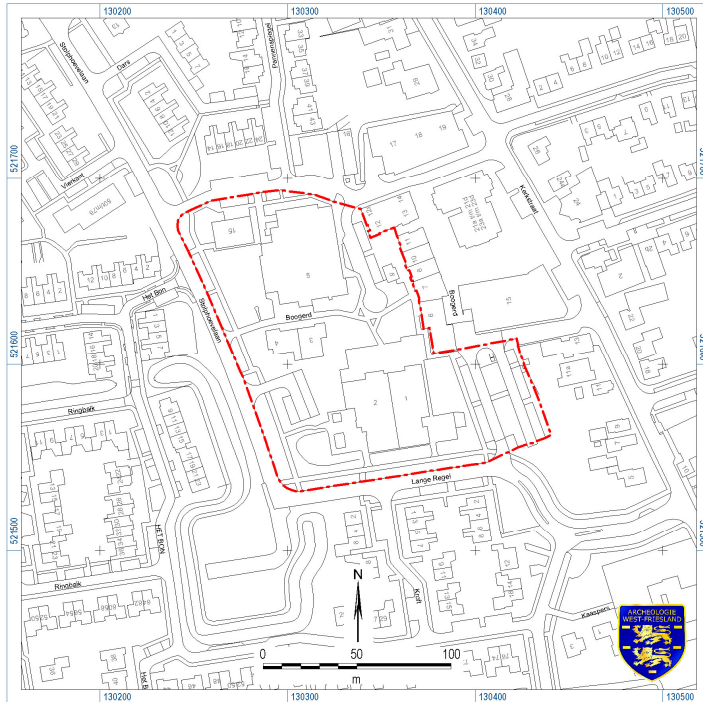
In 2012 heeft Archeologie West-Friesland advies gegeven inzake het Bestemmingsplan de Boogerd (adviesnummer 12153). Aangezien de plangrens is aangepast is nogmaals het archeologisch aspect afgewogen. De nieuwe plangrens is tot aan de Kerkstraat doorgetrokken (afb.1 en afb.2).

Afbeelding 1. Bestemmingsplan winkelcentrum De Boogerd te Wognum

**Archeologie West-Friesland, Nieuwe Steen 1, 1625 HV Hoorn,
Postbus 603, 1620 AR Hoorn**

Bereikbaar: Carla Soonius; 0229-/252589/06252-72867, c.soonius@hoorn.nl
Michiel Bartels: 0229-252587/06304-68593/ m.bartels@hoorn.nl
www.archeologiewestfriesland.nl

Afb. 2. Grens plangebied in 2012 (Adviesnummer 12153)

Archeologische Beleidskaart

In het kader van het bestemmingsplan Dorpskernen IV is door Archeologie West-Friesland een beleidsadvieskaart vervaardigd. Er is inmiddels inzicht verkregen in de aanwezigheid of met grote zekerheid te verwachten archeologische waarden uit de Middeleeuwen en Nieuwe tijd. Dit resulteert in een kaartbeeld waarop de reeds bekende archeologische terreinen (uit alle perioden) en de elementen, verzameld op basis van historische kaartanalyse en historische geografie voor de gehele gemeente Medemblik staan weergegeven. Deze kaart is vertaald naar dubbelbestemmingen.

In het bestemmingsplan Dorpskernen IV worden de volgende dubbelbestemmingen gehanteerd:

- Waarde – Archeologie 1 (gebied van zeer hoge archeologische waarde): voorwaarden aan de omgevingsvergunning en omgevingsvergunningstelsel bij elke bodemroering dieper dan 40 cm;
- Waarde – Archeologie 2: (gebied van hoge archeologische waarde: donkerblauw op afb. 3) voorwaarden aan de omgevingsvergunning en omgevingsvergunningstelsel voor gebouwen en werken dieper dan 40 cm en groter dan 100 m².
- Waarde – Archeologie 3 (gebied met hoge of middelhoge verwachting: middenblauw op afb. 3) voorwaarden aan de omgevingsvergunning en omgevingsvergunningstelsel voor gebouwen en werken dieper dan 40 cm en groter dan 500 m².

Per dubbelbestemming gelden andere ondergrenzen voor wat betreft de oppervlakte en diepte van de verstoring. Voor verstoringen met een beperkt oppervlak of een beperkte verstoringdiepte is archeologisch onderzoek niet noodzakelijk. In geval van overschrijding van de ondergrens is het aan te bevelen om eerst een archeologische quickscan te laten vervaardigen door Archeologie West-Friesland. Een Quickscan is een kort document waarin

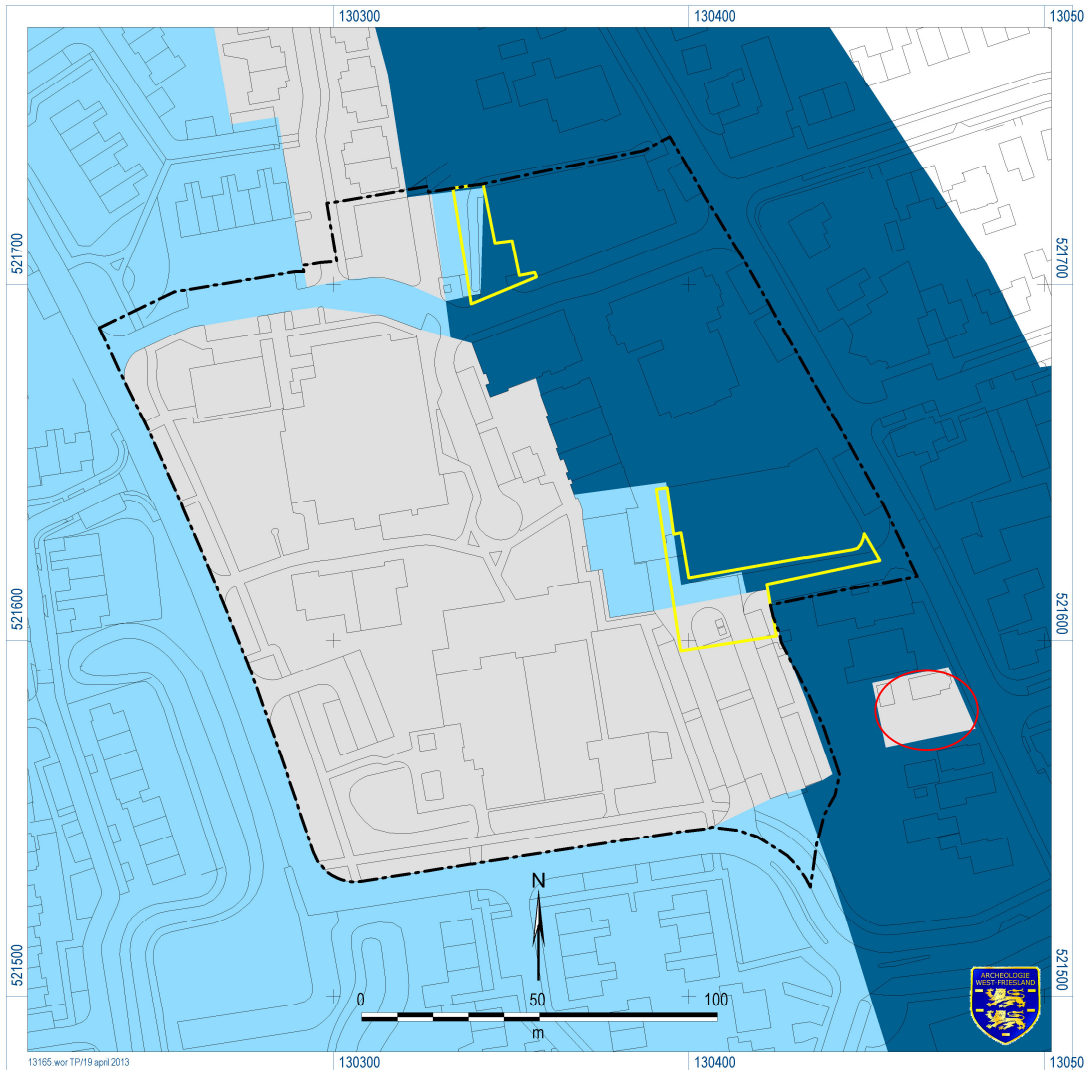
**Archeologie West-Friesland, Nieuwe Steen 1, 1625 HV Hoorn,
Postbus 603, 1620 AR Hoorn**

Bereikbaar: Carla Soonius; 0229-/252589/06252-72867, c.soonius@hoorn.nl
Michiel Bartels: 0229-252587/06304-68593/ m.bartels@hoorn.nl
www.archeologiewestfriesland.nl

**Archeologie West-Friesland is het archeologisch samenwerkingsverband van de gemeenten
Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec**

de aanwezige of te verwachten archeologische waarden worden afgezet tegen de huidige situatie en de geplande ingrepen.

Bij bestudering van de verschillende archeologische onderzoeken die zijn uitgevoerd in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen binnen het bestemmingsplangebied Dorpskernen IV zijn ook delen van het plangebied vrijgegeven m.b.t. het aspect archeologie. Deze begrenzings zijn meegenomen in het kaartbeeld (lichtgrijs op afb. 3).

Afb. 3. Bestemmingsplan Winkelcentrum De Boogerd (zwarte stippellijn) en de uitbreiding van de bebouwing (gele lijn) op de Archeologische Beleidskaart (donkerblauw= WA2; middenblauw= Wa3 en grijs= vrijgegeven). In de rode cirkel heeft de opgraving aan de Kerkstraat 11 plaatsgevonden.

Bestaande situatie en voorgenomen ingrepen

Het plangebied is gelegen aan het dorpslint van Wognum. Het plangebied is grotendeels bebouwd. De sporthal 'T Span in het noorden en de basisschool De Speelwagen in het zuiden van het plangebied zullen in ieder geval gesloopt worden. De huidige bebouwing dateert uit 1975. De nieuwbouw zal bestaan uit winkels, woningen, parkeren en groen.

**Archeologie West-Friesland, Nieuwe Steen 1, 1625 HV Hoorn,
Postbus 603, 1620 AR Hoorn**

Bereikbaar: Carla Soonius; 0229-252589/06252-72867, c.soonius@hoorn.nl
Michiel Bartels: 0229-252587/06304-68593/ m.bartels@hoorn.nl
www.archeologiewestfriesland.nl

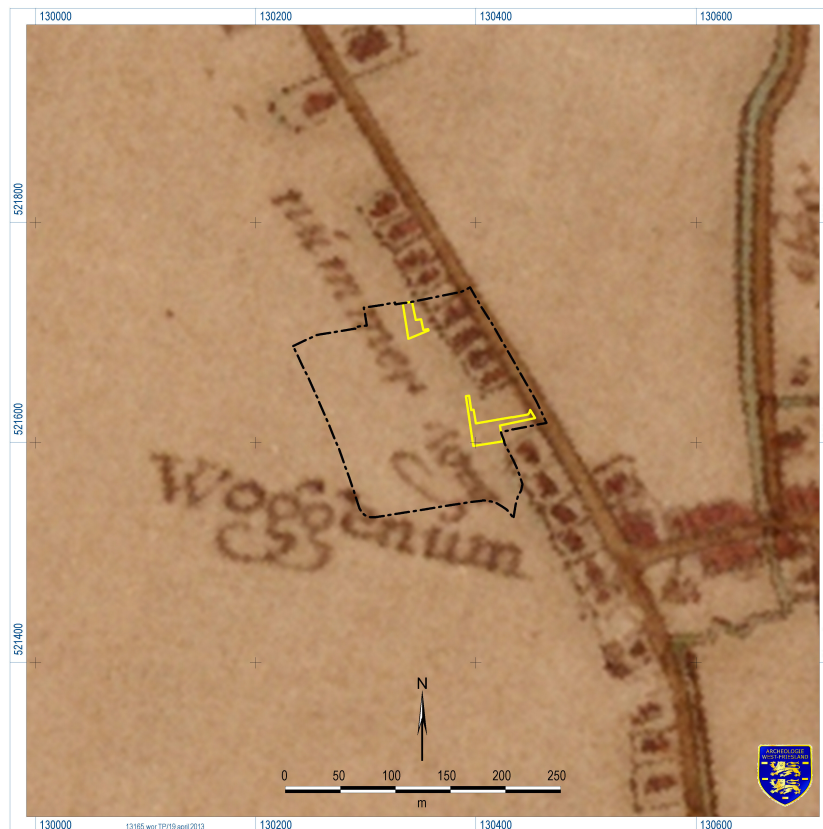
**Archeologie West-Friesland is het archeologisch samenwerkingsverband van de gemeenten
Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec**

De winkels aan de Kerkstraat blijven bestaan, maar worden mogelijk uitgebreid. Deze uitbreidingen zijn nu verhard en in geel aangegeven op afb. 3. De noordelijke uitbreiding heeft een omvang van 363 m², waarvan 191 m² in WA-2 valt (donkerblauw op afb. 3). De zuidelijke uitbreiding heeft een omvang van 808 m², waarvan 255 m² in WA-2 valt (donkerblauw op afb. 3). Beide uitbreidingen binnen de zone WA-2 overschrijden de 100m², de vrijstellingsgrens voor archeologisch onderzoek.

Archeologische en historisch-geografische waarden en verwachtingen in (de directe omgeving van) het plangebied

Het plangebied ligt ten westen van de historische dorpskern van Wognum, een terrein van hoge archeologische waarde (monumentnummer 14862: CMA-code 19F-021; CHW-code WFR) en zeer hoge historisch-geografische waarde (WFR 429G). Het dorpslint van Wognum dateert waarschijnlijk uit de Vroege Middeleeuwen. De bewoning bevond zich langs het lint. Archeologie West-Friesland heeft in 2012 een opgraving uitgevoerd ten zuiden van de tandartspraktijk aan de Kerkstraat 11 (rode cirkel op afb. 3). Hierbij zijn de resten van laatmiddeleeuwse terpen (uit de 12^e eeuw) aangetoond (Schricks, 2013). Deze terpen bevinden zich langs de Kerkstraat.

De relatie met de regelmatige strokenverkaveling van de ontginning van Wognum is niet meer goed herkenbaar in onderhavig plangebied.

Afb. 4. Ligging van het bestemmingsplan Winkelcentrum de Boogerd (zwarte stippellijn) de geplande uitbreiding (gele lijn) op de kaart van Dou uit 1651.

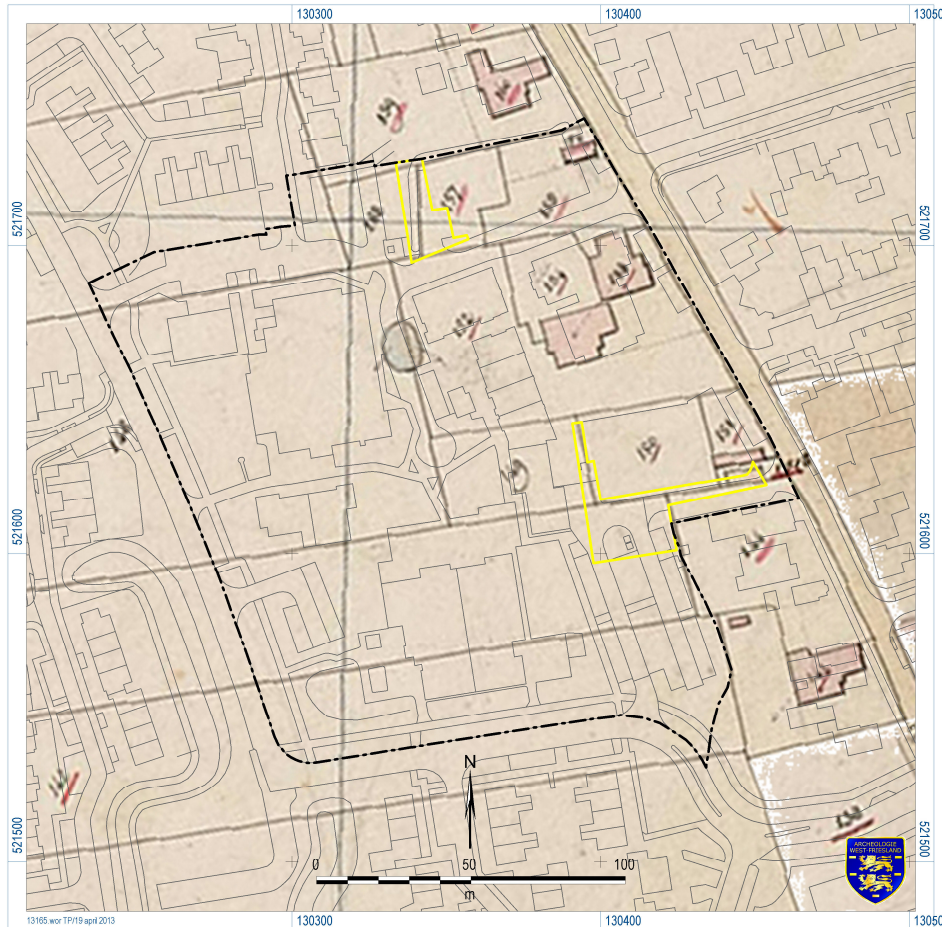
**Archeologie West-Friesland, Nieuwe Steen 1, 1625 HV Hoorn,
Postbus 603, 1620 AR Hoorn**

Bereikbaar: Carla Soonius; 0229-/252589/06252-72867, c.soonius@hoorn.nl
Michiel Bartels: 0229-252587/06304-68593/ m.bartels@hoorn.nl
www.archeologiewestfriesland.nl

Historisch kaartmateriaal

Voor het bepalen van de archeologische verwachting voor de Nieuwe Tijd kan gebruik worden gemaakt van historische kaarten. De oudste relevante kaart voor het gebied is de kaart van Johannes Dou uit 1651-1654 (collectie Westfries Archief: afb. 4)). De bebouwing bevindt zich langs de Woggenummerweg (tegenwoordig de Kerkstraat).

Op de eerste kadasterkaart van het gebied uit 1823 staat alleen bebouwing aangegeven langs de Kerkstraat. Opvallend is dat er minder bebouwing aanwezig is dan in de 17de eeuw, een vrij algemeen beeld voor de bewoning in West-Friesland.

Afb. 5. Plangebied (zwarte stippellijn) en geplande uitbreiding bebouwing (gele lijn) geprojecteerd op de kadastrale minuut uit 1823 en de huidige topografie.

Conclusie en aanbeveling

In Quickscan uit 2012 is het oostelijke deel van het plangebied, op basis van de aanwezige recente bebouwing alsmede de ligging van het plangebied t.o.v. het middeleeuwse bewoningslint langs de Kerkstraat vrijgegeven.

De uitbreiding van het plangebied richting de Kerkstraat (een zone van hoge archeologische waarde met dubbelbestemming Waarde-Archeologie 2) maakt dat in deze zone mogelijk

**Archeologie West-Friesland, Nieuwe Steen 1, 1625 HV Hoorn,
Postbus 603, 1620 AR Hoorn**

Bereikbaar: Carla Soonius; 0229-/252589/06252-72867, c.soonius@hoorn.nl
Michiel Bartels: 0229-252587/06304-68593/ m.bartels@hoorn.nl
www.archeologiewestfriesland.nl

**Archeologie West-Friesland is het archeologisch samenwerkingsverband van de gemeenten
Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec**

nader archeologisch onderzoek in het kader van de Archeologische Monumentenzorg noodzakelijk is.

Noodzaak van een dergelijk archeologisch onderzoek is afhankelijk van de geplande bodemingrepen. Zodra de bouwtekeningen voor de uitbreiding in de zone van hoge archeologische waarde (donkerblauw op afb. 3) beschikbaar zijn kunnen deze getoetst worden door Archeologie West-Friesland. De precieze omvang en vorm van een archeologisch vervolgonderzoek is afhankelijk van de geplande bodemingrepen (aanleg kelders, vorstranden, heipalen, diepte bouwput, etc). Voor het uitvoeren van een vervolgonderzoek is in ieder geval een Programma van Eisen (PvE) nodig. Het archeologisch onderzoek dient te worden uitgevoerd door een gecertificeerd archeologisch bedrijf of organisatie.

Indien men tijdens de uitvoer van de grondwerkzaamheden in het overige deel van het plangebied onverwachte vondsten doet, dienen deze (conform Monumentenwet 1988) onverwijld te worden gemeld bij Archeologie West-Friesland (0229-252589 of 06-25272867). Een archeoloog van Archeologie West-Friesland kan dan de noodzakelijke waarnemingen doen. Een dergelijke toevalsvondst zal geen consequenties hebben voor tijd of geld in het project en zal de werkzaamheden niet onnodig belemmeren.

Bronnen

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier/Westfries Archief. Noorderkwartier perfect gemeten. Kaarten van Noorderkwartier en West-Friesland in de 17de eeuw (cd-rom).

Minuutplan, 1823. Gemeente Wognum en Wadwij sectie B, genaamd Kerkebuurt, tweede blad (www.watwaswaar.nl).

Schricks, C.P., 2013. Woonterpjes uit de 12de eeuw in Wognum. In: Jaarboek Historische Vereniging 'De Cromme Leeck'.

**Archeologie West-Friesland, Nieuwe Steen 1, 1625 HV Hoorn,
Postbus 603, 1620 AR Hoorn**

Bereikbaar: Carla Soonius; 0229-/252589/06252-72867, c.soonius@hoorn.nl
Michiel Bartels: 0229-252587/06304-68593/ m.bartels@hoorn.nl
www.archeologiewestfriesland.nl